

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (kinevezések 's megtszítettetések; budapesti napló: ovás a hírnöki haviszemle gyanusítása ellen, irodalmi újdonságok, nemzeti játékszin, 's a t.) m. n. Akademia; kisdedovó intézet; magyar gazd. egyesület; primáshg levele Pestmegyéhez, cserháti hír; 's a t.) Amerika. Portugália. Spanyolország (Krisztina királyné és a koronai javak; 's a t.) Anglia (résztetek a koronahgnő keresztletetéséről; elegy; 's a t.) Franciaország (kamrafóloszlási hír; elegy; 's a t.) (nézetek Schweiz jelen állapotjáról; 's a t.) Khina és Keletindia. Oroszország. Németország. Olaszország. Gabonaár. Dunavizállás. Pénzkelet. —

Magyarország és Erdély.

Ő cs. 's ap. kir. fölsége f. évi jan. 18iki határozatában Stopford Róbert britt kir. hajóvezért 's a földközi tengeren levő hajóhad vezérét Mária-Therézia katonai rend nagy- 's Napier Károly, ugyanazon hajóhad alvezérét, kis keresztjével; Fanshawe Arthur, Stopford hajóvezér lobogós kapitányát, pedig az ausztriai császári Leopoldrend kiskeresztjével méltóztatott díszesíteni.

Ő cs. 's ap. kir. föls. f. évi január 26iki határozatában Derra Anasztáz bírót a magyarországi g. n. e. nemzeti iskolaalap választmányi tagságától fölmenteni, 's magyar királyi udvarnokká; Mravinecz Pál csazmai társaskáptalani olvasókanonokot bienkoi, Laurencsics Péter kanonokot 's varasdi lelkészt gajdeli czimzetes apátokká, Gollubich András topikai lelkészt végre ugyanazon káptalanhoz kanonokká k. nevezni méltóztatott. —

A királyné ő cs. fölsége özvegy gr. Csáky né szül. Lazánszky Ludmilla grnöt palotahölgyei közé sorozni kegyeskedett. —

Fens. Nádorunk ő cs. kir. Fensége Ragályi Tamás alnádornak a nm. hétszemélyes táblához előléptetése által megürült alnádorságra Ürményi József cs. aranykulesost 's a t. kir. tábla előadó bíráját mélt. k. kinevezni.

Budapesti napló. A Hírnök utóbbi számaiban az eltemetett hetiszemle helyett haviszemle kezd meg hazai lapjainkon jó és rossz kedvét köszörülni, dicsérve azokat, miktől tán concurrentia tekintetében nem vél tarthatni, 's gáncsolva vagy gyanusítva azokat, mellyek nagyobb olvasó tömegnek szerencsések örvendhetni. Már az elhunyt hetiszemle gyakran szóla ellenünk, vagy legalább elhallgatással törekvők ártani, hol legjobb szándékkal sem sikerült ál-gáncsokra lennie alkalmat; de e lapok folyvást hallgatással türtek el minden collegai szeretetlenséget, azon vezérelvből indulván ki, hogy a jó tanácsot, bárkitől származzék, követendik, az izetlen kapzaskodást pedig hallgatással mellőzendik el, 's unalmas czivakodás helyett inkább lehetőségig érdekes czikkekkal iparkodandnak nagyszámu olvasó-közönségüknek elégtelenségét nyerni meg, vagy legalább engedékeny elnézésöket kieszközölni. Ugyanez okból több oldalról történt fölszólításra sem jelent meg lapjainkban a heti vagy havi szemléhez hasonló rovat, mire még az is szolgálta okul, mivel a hírlapi czikkek nem évekre, de hónapokra sem igen számítvák, hanem főleg arra, hogy a közönséget tudásra méltó eseményekről értesítsék, vagy közhasznu ügyek rövid megpöndítése által józan eszméket ébresszenek 's azok további kifejtésére és gyakorlathoz vételére mintegy ösztönül szolgáljanak; az illy pillanatnyi érdekü tárgyak hetek utáni gáncsolgatásit vagy helyeseltetésit legbensőbb meggyöződésünk szerint, a gondolkozóbb közönségre nézve nem tarthatjuk hasznosoknak, mert ez a hírlap elolvasása után rögtön tisztába hozza tartalma iránti véleményét 's a helyes itélethez mások segélye nélkül is megtalálja a kulcsot, a fölületes olvasó pedig, ki csupán azért olvas, hogy olvasson, a szemle megjelentéig gyökerestül feledé a rostálgatás alá vett tárgyakat, 's legfőlebb jót nevet, midőn valamely francia urbanitásu kifakadást olvas a szemlében, mondván: „No ennek ugyan jól orra alá borsoltak“ Van e ebből aztán olly erkölcsi haszon, melly azon jó czikkektől kárpótlásul szolgálhatna, mellyek az illyféle szemlék miatt a lapból kimaradtak, azt a t. közönség félre nem vezethető itéletére bizzuk, saját véleményünket csak abban öszpontosítván, hogy szemle tán csak azon esetben lehetne valóban hasznos az olvasó közönségre nézve, ha minden héten kétszer közlené valamennyi magyar lap nagyobb czikkeinek czimét, tartalmokat is néhány sornyi kivonatan érintvén, hogy így aztán azok figyelmét egyre vagy másra fölébresztené, kik talán csak egy két lapot képesek jártni. De pántolódó v. személyes szenvedélyü szemléskedés botránynál egyebet nem szülhet, 's több elmét gyakran idővesztegető feleselésekre kényszerít, az irodalmi kifejlődés és olvasó közönségnek nem csekély kárára. E nézetek okozák, hogy lapjaink minden méltatlanságot hallgatva türtek el, 's most sem szólnánk, ha egyszerűen rosznak vagy silánynak mondaná a szemle a Jelenkort, hosszabb tapasztalás után meg levén már arról gyöződve, hogy a szemle gáncsai olvasóink számát csak szaporítják, dicséretei pedig csökkenteni fogják. De most más és komolyabb dolog forog szőnyegen; a heti szemle ugyanis azt szeretélapjainkról mondogatni, hogy azok elv és irány nélkül minden pártnak hódolnak, a haviszemle ellenben azt állítja, hogy egyoldalulag csak egy felekezet elveinek szolgálnak közlönyül 's azon irányt követik, mellyről a francia National ismértetes. Ez annyira merőben nevétséges (de a hiszékenyek előtt mégis gyanusítható) állítás, hogy hosszabb czáfolat helyett e néhány pont is alaposan ki fogja azt sarkából forgatni: 1) a National előleges vizsgálat nélkül jelenik meg, 's olly czikkeket közöl, mik miatt majd minden évben többször törvényszék elibe jut, 's gyakran büntetés alá kerül; lapjaink ellenben ugyanazon elővizsgálaton mennek át, melly a többi pesti politikai hírlapot éri, 's így mi azoknak nem szabad, az nekünk is tilos; 2) a National minden száma olly szellemben szól, mellyből azt magyarázhatni, hogy főbb czélja kormány-fölforogtatásra törekszik, habár a szomorú emlékü mult századi rázkodáshoz hasonló vérdíjon kellene is azt megvásárlania; illy bűnös tulságra egy magyar lapnak sincs oka; 3) hazai érdekes czikkeink közül a Hírnök nagy részt tulajdon hátsábjában közle'sközölget, pedig azért csak nem akarjahinni, hogy ő maga is a National épen nem javalható törekvéseinek részese? 4) ki figyelmesen olvasá lapjainkat, tudni fogja, hogy többször ugyanegy számban egy hazai eseményt két

ellenkező véleményü levelezőnk előadása szerint is közlénk 's a méltó visszaigazítást vagy czáfolatot lapjaink hátsábjai nem zárak ki; 5) külföldi politikai eseményekről gyakran pontonként idézve valamennyi hangadó lapnak közlöttük véleményét, Jour. des Débats, Constitutionnel, National, G. de France, 's a t., és Globe, M. Chronicle, Times, M. Herald, M. Post, Standard 's a t., egyiránt szolgáltak forrásinkul, elsőseget pedig mindenkor az nyert, mellynek tartalmát legérdekesbnek véltük nemzetérdeki, törvényhozási, társaságviszonyi, miveltégi v. egyéb de mindig józan haladási szempontbul; 's Molé, Thiers, Guizot, Lamartine, Barrot, Dupin, Palmerston, Peel, O'Connell, Lyndhurst 's egyéb ellenkező véleményü politikai nevezetességek parlamenti beszédjei legalkalmasbna látszó vegyületben találtak helyet lapjainkban. Ezt mostanra 's mindenkorra elégnek tartjuk a főnebbi alaptalan vád eltávolítására, 's első üdvözlétünkkel egyszersmind búcsut veszünk a haviszemlétől, hálátlan pályáján sok szerencsét kívánva neki, 's őszintén ohajtva, hogy kár helyett hasznuot áraszson irodalmunkra és az olvasó közönségre. — Mult vasárnap Wodianer Samu pesti izraelita nker. reform. vallásra tért 's keresztatyja Teleki József gr. koronaőr 's a t. ő excell. lett. — Bloch Móricz magyar-héber bibliájából ismét két füzet jelent meg, a korábbi füzetekéhez hasonló díszes kiadásban. Buzgó törekvésinek legjobb sikert kívánhatni. — Peregriny Elek Bányájából az ifjuság számára e napokban 3 füzet került ki a budai t. egyetem sajtóji alól, több könyomattal és fametszéssel. Ez ifjusági hasznos munkának egy családátya házában sem kellene hiányzani. — A játékszini országos választmány, elegendő folyamodók hiánya miatt, a színházi igazgatást az eddigi választmány kezei közt hagyá, mellynek eddigi ügyfolytatása minden józan kívánatot kielégíthetett. — Nemzeti szinpadunkon f. hó 19ikén „Beatrice di Tenda“ dalmü adaték; 20ikán „Velencei kalmár“ szomoruj. 4 felv. Shakspeare után szabadon ford. Lukács Lajos; Megyeri (Shylok) e szerepet korábbi ittlétekor is jól játszá; most azonban még nagyobb tökélyel adá a nagy költő e sajtószertü jellemét; kár hogy az előadás többi egyedeinek hanyagsága olly zavaró befolyásu volt a hatásra. Szakácsy mint vendég igen hidegen játszá Portia kedvesét; arca márványból látszik alkotva lenni, mert azon egyetlen nyomát sem láthatni az indulatváltozás fokainak; 21ikén „Peleskei notárius“, hosszas távollét után a valódi Peleskei notárius, Megyeri, új érdeket szerzett e még mindig nagyszámu nézőtömeget varázsló bohózatnak; 22ikén „Idegenő“, színj. 5 felv., Weissenthurn után Kiss Iván; némi szerepváltoztatással, melly által a darab érdeke nem igen nyert; 23ikán „Kalapos és harisnyatakács“, bohózat; 24ikén, hamvazószerdán, zárnap; 25ikén „Bájital“, dalmü. — Időnk meglágyult, a víz pedig árad, 's ennek következtében f. hó 25ikén délután Dunánk jege megmozdult, 's több ölnyre alább csuszván, ismét megállapodott. N. I. —

(M. tud. társaság ülés ei.) Febr. Skán a titoknok Baricz György cs. kir. alezredes és m. akad. Itag felett mondott rövid gyászbeszédét, mellyben az elhunytak tudományos munkásságáról, különösen a társaság körében, emlékezett. Ugyanez győri prof. Már Bonifácztól több rendbeli levelet közlött északi Európában utazó Reguly Antal hazánkfiáról, ki 1839ben Német- Dán- és Svédországon keresztül Finnországba menvén, a finn nyelvet annyira magáévá tette, hogy annak grammatikáján is dolgoznék; 's olly véleményt gerjeszte maga iránt, minél fogvást a helsingforsi tud. társaság által tagi oklevéllel is megtszítettének; innen a lapp földre költözvén, miután ennek nyelvét is, több ideig a nép között lakván, megtanulta, tudományos czélú utját Sz. Pétervára felé folytatta. A jelentő indíványára, melly a társaság által pártoltatott, a szép készületü és iparkodásu fiatal hazafi az akademia pénztárából segítettni fog, mihelyt a társaság tudományos megbízatásai elfogadására készséget jelentendi. — Febr. 15. a titoknok az első magyar égi teket mutatta be, mellyet Nagy Károly rendes tag szerkesztett és Párizsban Dien Károly által, saját költségin és felügyelése alatt készítettett. Ezen körülbelül egy bécsi láb átmérőü tekén közel 1600 csillag találtatik följegyezve, tiszta, világos rajzban; 's az által különbözik egyéb égi tekektől, hogy a csillagképek különben is nem természetes neveiknek megfelelő, az átnézetet 's felfogást csak zavaró alakokkal eltarkázva nincsen; hanem a csillagzatok határai gyenge vonalokkal jellevék; másfelől a csillagok külön foku nagysága is különböző jegyek választása által első pillanatra már észrevehetővé tétetett. (A szerzőnek saját, e tekéről beküldött emlékiratát egyik Társalkodónk közlendí). Ugyanekkor Luczenbacher János reades tag Róbert Károly némelly, „Libertas Budensium“ köriratot viselő, 's az ezen király által Buda városának adott árulerakói kiváltására vonatkozó, ritka ezüst pénzéről értekezett, 's azok háromféle példányit mutatta elő. Briedl Fidélt it értekezése „a kisdedovó intézetekről történetileg“ Szilasy János rt jelentésére, a Tudománytárban kiadatni határoztatott.

A Gazdasági Egyesület szabályai értelmében 2dik nagygyűlését jövő hónap 13kán és szükséghez képest folytatva köv. napjain tartandja, mellyre az illető t. cz. tagok szives megjelenése tisztelettel kéretik. Az elnökség meghagyatából Kaeskovics Lajos egy. tit.

A Gazdasági Tudósítások és Rohonczy közlemények előfizetési zárideje elmúlt, 's azon t. hazafiaknak, kik előfizetések gyűjtése iránt e lapokban 's külön levelekben a szerkesztőség által megkérettek, alig két harmada volt eddigelő szives közremunkálata sikerét bejelenteni, melly szerint a t. cz. előfizetők száma mintegy 300ra megyen. Minthogy a pesti jözsefnapi vásár, mellyre az első

fűzet megjelenése ígértetett, már közeledik, ennek sajtó alá bocsátása tovább nem halaszthatatik; 's felleven a szerkesztőség, hogy némely t. e. gyűjtő urak eddigelő csupán alkalom-hiány miatt nem küldheték előfizetőik neveit be, az előfizetés még f. e. martius 15ik napjáig 3 p. ftal nyitva maradt. Azonban tulszámításoknak 's alaptalan reményeknek soha barátja nem levén a szerkesztőség, kénytelen kinyilatkoztatni, miként az érintett fűzetből 's annak idején a következőkből is ezuttal csak 500 példány fog nyomtatni, 's ennél fogvást azok, kik az iménti szám betelével ohajtanak majd u tó fizetni, ha a szerkesztőség ohajtasukat többé nem lehet szerencsés teljesíteni, ezt egyedül amaz egy-kedvűségnek, vagy talán részvétlenségnek tulajdonítsák, mellyel hazánkfiainak aránylag még nagy része valamint általában minden közintézet, úgy jelesen az Egyesületek iránt viseltetik, 's mellyel tán a Gazdasági Egyesület, 's a gazdasági Tudósításokat tárgyzó hírlapi közlemények olvastatnak. Jelentjük egyszersmind, hogy a magyar gazdasági egyesület részéről az alesihi urodalom gazdasági leírása már szinte sajtó alá bocsátatott, 's józsefnapi vásárra az Egyesület titoknoki hivatalánál kapható leend. E' munkát, mint honi gazdáinkra nézve igen érdekest és tanulságost, néhány hazánkfiat eltekelték német nyelven is kiadni, meg levén győződve, hogy a kérdésben forgó jelesen intézett birtoknak külfölddeli részletes megismertetése által, hazánk felől ez oldalról is méltányos vélemény fog gerjesztetni szomszédinknál. Pesten léltető 18. 1844. A magyar gazd. Egyesület titoknoki hivatala.

A' kisdedovó intéz. Magyarországhban terjesztő Egyesület f. h. 21ki folytatva tartott közgyűlésén I. Megállapított az idei költségterv, melly szerint a' jövedelmek: 1) Pénztár-maradék 531 ft. 5 kr. 2) Részvényekből 2814 ft. 3) Alapítványok 's tőkék kamataiból 830 ft. 30 kr. 4) 1836—1840. végeig kinn levő részvénytartozásokból, ha és a' mennyiben behajthatók lesznek, 2664 ft. 5) Elegy 140 ft. összesen 6979 ft. 35 kr. pengő. Kiadások: 1) Képező és példány-intézetek, jelesen az intézeti igazgató fizetése, pedagógusmester-évdija, dajkabér, udvaros bére, tűzifa, épületek jókarban tartására 's benső tisztogató-sára, írószerekre, az intézeteken kívül szállásoló növendékek lakbéré 's a t. 1257 ft. 12 kr. b) Mintegy nyolcz kisdedovó növendék havi segély-díjai 768 ft. c) Alkalmazást nyerendők kisdedovó növendékek utsegélyére 100 ft. 2) Az Egyesület tisztviselőinek u. m. titoknok, fő- és főközpénztárnok évdija 's bmondó bére 380 ft. 3) Könyvtár-örögbitésül 60 ft. 4) Tavalyi és idei névkönyv nyomtatási és bekötési költségei 180 ft. 5) Írószerekre körlevelek, 's egyéb apróságok nyomtatására, postára 50 ft. 6) Nagyobb szerű nyomtatványokra 's azok szerzőjének jutalmazására 485 ft. 7) Előre nem látható szükségek fődözéseül 100 ft. Összesen 3380 ft. 12 kr. pengő, melly szerint ha a' folyó részvények, kamatok és tartozások szerencsésen behajthatnának (ha!) jövő évre 3590 p. frt. 23 kr. pénztár-fölösleg maradna. II. Az egyesület nevében minden megye Rendei kérésleg felszólítatni rendeltetik, hogy a' kisdedovás üdvös eszméjének 's kisdedovó intézetek terjesztéseül keblökben a' főhelyeken példánykisdedovó intézeteket legyenek felállítani szivesek. III. Azon esetre ha az év vége felé annyi részvény, alapítványi kamat, 's tartozás fog bejönni, hogy a' fenn elsorolt kiadási szükségek fődözve lesznek, egy két helységben létesüendő új kisdedovó intézet aránylagos summákba fog az egyesület által felségíteni. Ezek 's egyéb igazgatási tárgyak végrehajtása a' központi választottságra bízott. Kaeskovics Lajos egy. tit.

Fömlt. Kópácsy József primás-hg 's esztergami érseknek t. n. Pestmegyéhez a' vegyes házasság ügyében küldött levele velünk is közöltetvén, több ns megyének ellene vagy mellette nyilatkozó határozataik közölte után szükségesnek tartottuk ezt is közleni, mint e' korkérdés ügyi fontos oklevelet: „T. n. vármegye! Tisztelettel vettem a' t. n. vgyének f. eszt. aug. 27ik napjáról hozzá intézett levelét, azon hozzá csatolt határozattal együtt, melly az 1647ki 14ik törvényre hivatkozva, a' kath. lelkipásztorokat, ha minden vegyes házasságot különbség nélkül meg nem áldanak, és az egyházi sz. szertartásokat azokra ki nem szolgáltatják, annyiszor mennyiszor 600 fra büntetetteti rendeli; kívánja egyszersmind a' t. n. vgye, hogy általam a' lelkipásztorok e' szerint utasítsanak. Nem titkolhatom el, hogy a' t. vgyének ezen határozata keserű fájdalmat okozott bennem. Látom ugyanis, hogy a' lelkipásztorok szemfényeim gyanánt tekintett, és becsült munkástársim — azért, hogy a' kath. anyasz. egyház szabályihoz és elveikhez ragaszkodnak, törvényszegőknek tartatnak, annyiszor, mennyiszor 600 fr. büntetésre kerestettek: 's a' mi rájuk nézve még lealacsonyítóbb, oly vélekedéssel terheltettek, mintha illy büntetés őket sz. hivataljok ösvényéről eltántoríthatná. Látom, hogy a' katolikuskoknak egyházi, és lelki dolgaik, 's az azokkal foglalatokodó felszentelt szolgálk sz. hivataloskodásuk köréből világi bírák elibe idézetnek, 's a' rendes följobbitelnek, melly a' felségsértőktől sem tagadtatik meg, szigoru elzárásával, rögtöni executióval fenyegettetnek. — A' kath. lelkipásztorok ellen támasztott ezen zivatarnak pedig tárgya nem az, hogy a' mit tőlök a' polgári törvény kívánhat, és kíván, t. i. hogy előttök olyankor is, midőn a' gyermekeknek kath. neveltetésök nem biztosítatik, teljes erejű vegyes házasságok köthetessenek, általok ne ellenezessék, mert ezt úgy sem ellenzik; hanem az, hogy olly házasságokra is, mellyekben a' kath. fél gyermekeit más valásnak általadván, ezekben hitét megtagadja, magzatának üdvösségét veszélyezteti, anyasz. egyházának törvényét, szándékát megveti, 's ekkép a' szentséghez készületlenségét nyilvánossá teszi, a' kath. fölszentelt pap az áldást, és sz. szertartásokat kiszolgáltatni, 's ekkép azokat az anyasz. egyház nevében, és hatalmával, akármit tartson az iránt lélekismérete, jóváhagyni, és megerősíteni kényszerítessék. Azonban a' házassági áldás az istenhez föl emelt, 's benne helyzetelt erős bizodalommal végzett ájtatos imadságban, és ezt kíséző sz. szertartásokban állván, ehézképest egészen lelki dolog, 's az üdvösség eszközeihez tartozó levén, minden kétség kívül azok körébe, és elrendeléséhez tartozik, kik által, mint a' hármastörv. 2. cikkében mondatik: Urunk és üdvözítőnk az emberek üdvösségét ellátatni rendelte, vagy is a' fölszentelt papokhoz; azokhoz tartozik, kikről sz. István király II. könyve 2ik cikkében írva hagyta: „Legyen hatalmuk az egyházi dolgokat elintézni, igazgatni, kormányozni és kiszolgáltatni az egyházi törvények rendelése szerint stb. azaz a' püspökökhez. — Amde a' püspökök egysülvé a' katolika egyesség látható fejével és középpontjával, nemcsak Francia-, Német-, Lengyelországban, Belgiumban, Hollandiában, de Amerikában, 's a' napkeleti részekben is, világszerte mind tanítással, mind gyakorlattal, oda nyilatkoznak, hogy a' felhozott esetben, hacsak a' fölszentelt pap magával, és anyasz. egyházával ellenkezni nem akar, az áldást ki nem szolgáltathatja. Azt akarni

tehát, hogy a' magyar kath. egyház püspökei, és lelkipásztorai eljárásukban más szabályt, és más elveket kövessenek, annyi, mint őket arra szorgolni, hogy sz. hivataloskodásukat nem kath. szellemben, nem kath. tanítással és elvekkel összehangzólag, hanem azoknak ellenszegülve 's e' pontban a' kath. egyességtől elszakaszkodva folytassák. Erre a' katolikuskok, míg anyasz. egyházukat, mint illik becsben tartják, nem állhatnak; a' protestansok pedig, ha a' lélekisméret szabadságát kath. polgártársaikban tisztelik, azt nem kívánhatják. Nem kívánhatják annál fogva is, mert ránk nézve a' vegyes házasságokban a' megáldást és sz. szertartásokat még polgári törvényünk is a' mint nem parancsolhatta, úgy nem is parancsolta. Nem tartozik t. i. a' csupa lelki dolog a' polgári törvény köréhez: ugyanazért, noha midőn az 1791: 26. cikk alkottatott, a' házassági kötésnek 's a' templomban felveendő áldásnak elkülönözött tulajdona, mind dicső eml. II. József császár patenseiből, mind más adatokból eléggé tudva volt, a' törvény mindazáltal egyedül oda határozta rendeletét, hogy a' vegyes házasságok mindenkor a' kath. lelkipásztorok előtt köthetessenek: a' megáldásról pedig és sz. szertartásokról egy szóval sem rendelkezett. — Siker nélkül hozatik fel az ellen a' törvény azon szakasza; mellyben hogy az illy házassági kötéseknek bármí ürügy alatt akadálytétessék, tilalmaztatik; mert, hogy az áldás és sz. szertartások ezen rendelet alatt sem foglaltatnak, abból is világos, hogy a' polgári törvény köre akkor, midőn az akadályok elhárítását fogta fel, szintolly kevésbé terjedhetett a' lelki dolgokra, mint nem terjedett akkor, mikor a' vegyes házassági kötés módját egyenes szavakkal, és közvetlenül kiszabta. De az akadálytételnek olly tágas értelme mellett, a' felhozott 1791: 26ik törvény fonakul ellenkeznek önmagával is: mert így, midőn a' protestansokat azokban, mik a' vallást illetik, egyedül önnön előjáróiktól függőknek rendelte: ugyan- akkor a' katolikuskokat szinte azokban, mik az ő religiójokait illetik, millyek t. i. az áldás és sz. szertartások, a' polgári törvényhozásnak, és így még a' protestansoknak is alá vetette volna. Ismét, midőn az evangélikuskokra nézve megrendelte, hogy vallásukkal ellenkező semmi cselekvésre, még a' processiókon való megjelenésre is ne kényszeríthetessenek: akkor a' kath. lelkipásztorokra nézve a' házassági akadályok elhárítása alatt parancsolta volna, hogy religiói elveiknek, anyasz. egyházuk törvényeinek 's lélekisméretüknek ellenére, házassági áldásadást végett nyelvöket megoldani, elméjüket istenhez fölemelni, isten iránt erős bizodalomra gerjedni, kezeiket a' sz. szertartások véghezvitelére kinyújtani, 600 fr. büntetés alatt, mindenkor és minden esetben erőthetessenek. — Még itt sem állapodnak meg a' visszás következesek: hanem, ha az akadálytételnek a' polgári törvény köre határt nem szab, a' kath. lelkipásztorok intéseit és tanításit is, mellyeket a' vegyes házasságra vágyó kathol. személynek elibe adni köteles, 600 frtos büntetéssel megróni szükséges. Mert, ha a' kath. személynek szivére köttetik, hogy az igaz hit, melly nélkül istennél kedvesnek lenni lehetetlen, az örök üdvösségnek nélkülözhetlen föltétele; attól tehát magának elidegenülni, gyermekeit elszakasztani, az üdvösség veszélyeztetése nélkül nem lehet; hogy az indifferentismus, melly midőn több vallást egyiránt jónak tart, szivében egyiknek igazságát 's isteni erejét sem hiszi, az üdvösségre megkivánt igaz hitet soha ki nem pótolja; hogy ki az anyasz. egyházat szabályaiban, törvényeiben megveti, 's nem hallgatja, annak javaira számot nem tarthat, 's fejére a' végzés magától a' kath. anyasz. egyház szerzőjétől van kimondva, ha mondom ezek, 's az illetén lépésnek több kellemetlen, mint boldog következesei, dolgot méltányló fontossággal a' kath. személy szivére köttetnek: az illy tanítás és intés az áldás és sz. szertartásoknak elvonatásánál is foganatosabban, azaz akadályképen hathat reá: és mégis senki sem fogja azt állítani, hogy az illy intésben és tanításban eljárni tilalmas; ha ki pedig ezt állítja, az a' kath. religió szabad gyakorlatát forgatja fel, mert a' szabad gyakorlathoz a' tanítás szabad előadása főképen, és mellözhetetlenül tartozik, minthogy azt a' kath. religióra nézve, törvényünk nemcsak megengedi, hanem szinte parancsolja is. — Egyébiránt, hogy az illy oktatások főképen a' vegyes házasságoknak kedvetlen következményire alapítva, a' protestansoknál sem épen szokatlanok, magok sem fogják tagadni. Ezekre és több hasonló fontos okra nézve, épen e' jelen tárgyban folytatott élénk vitatások után a' FÖRR. táblája, az utolsó országgyűlésen egyenesen kimondotta, 's a' mellett állhatatosan meg is maradt: hogy az áldás mind általában, mind a' házassági kötésnél, sem az 1791: 26. cikkelynek, sem a' polgári törvényhozásnak tárgya nem lehet, és így a' kérdéses esetben semmi törvénysértést nem lát. Nemkülönbén siker nélkül hozatik fel a' felszázados szokás; mert nem tagadjuk ugyan, hogy nálunk katolikuskoknál dicső eml. II. József császár uralkodása alatt, midőn az egyházi törvények ereje szerkivül megszorítottatott, a' vegyes házassági összeköttetések áldással és sz. szertartásokkal a' férfigyermekek kath. neveltetésének biztosítása nélkül is véghez vitetni kezdődtek 's 1790. után ugyanezen szokás azon reménység alatt, hogy az akkor sokkal ritkább vegyes házasságokban majd a' divatozó önkénti reversálisok, majd az atyáknak szabad megegyezésök a' katolikuskoknak elveiken ejtett sebet meggyógyítsák, folytatott legyen; de azért ezen szokás, noha minden mentséget ki nem zár, helyben hagyhatónak tartatik, 's minthogy a' törvény rendeletéből nem foly, sem abban nem gyökerezik, annak magyarázatára sem szolgál. Miután pedig protestans atyánkfiat a' reversálisokat erejükből egészen kiforgatják: a' katolikuskokra nézve mellözhetlenül szükséges lett, ezen hiányos szokást megrendíthetetlen elveiknek szabályira olly foganattal visszavinni, hogy a' házasság szentsége körül divatozó gyakorlat amazokkal ne ellenkezésben, hanem összehangzásban legyen. Épen arra való a' kath. anyasz. egyház lelki hatalma is, hogyha mi eltévedések annak sz. czéljától némely időben 's némely tartományokban történtek, arra ismét a' visszatérés, ragaszkodva az egész anyasz. egyház egyességéhez és látható fejéhez, lehetséges legyen. — Ez a' kath. religió természetéből, és szabad gyakorlatának elemeiből foly; ezt akadályozni nem lehet;

's ha ki akadályozná, az a kath. anyasz. egyházat fenállása legfőbb eszköztől törekednék megfosztani világos hazai törvényink daczára. Mi tovább az 1647: 14. t. cikknek az áldás és sz. szertartások megtagadására illesztését illeti, kétséget nem szenved, hogy ennek nemcsak helye nem lehet, de az 1791: 26. cikk azt egészen kizárja. Csak az első kir. kegy. leiratot, mely 1790: november 7kén a' religió tárgyában az országgyűléshez érkezett, szükséges a' 2dik vagyis 1791ki január 18kán szintazon tárgyban kiadott királyi kegy. végzésel, és az abból alkotott törvénynek szavaival összevetni; azonnal ki-tünik, hogy a' szavak, mellyek a' felhívott 1647: 14. cikkely büntetését a' religiói törvény mindenféle megszegéseire kiterjeszték, szántszándékkal ki-hagyattak, 's a' törvény világos értelmére, még ezen szó, „violentarum“ beszer-keztetvén, a' törvény az említett büntetést egyedül az erőszakos foglalásokra szorította. Ennélfogva történt, hogy noha a' katolikusok az ország rendelete-ének, különösen azon pontban, mely a' kath. atyáktól született mindkét-nemű gyermekeket kath. hitben neveltetni parancsolja, gyakor áthágását ta-pasztalták, azért mégis evang. polgártársaikat 600 fr. büntetésre idézéssel soha sem zaklatták. — Melly lényeges megjegyzésekhez járul még azon észrevé-tel, hogy a' vegyes házasságok, sem az 1647ki diaetán, sem azelőtti ország-gyűlési sérelmekben, vagy tanácskozásokban elő nem fordulván, törvény tár-gyai annál kevésbbé lehettek, minél bizonyosb, hogy azok a' protestansok ál-tal is rendszerint tilalmazottaknak tartattak, kivételképen pedig azokhoz ha-sonló feltételek alatt engedettek, mellyek a' katolikusoknál mai napiglan di-vatoznak. Hogy végre azon vád se maradjon érintetlen, mely a' t. n. vgye határozatában a' kath. elvekhez alkalmazott egyházi eljárás, mint homályos ködbe burkoló, 's az előhaladást fentartóztató lépést bélyegzi meg, legyen elég említeni, hogy a' vegyes házasságok megáldásának a' katolikusoknál másutt is, bármely ország és tartományokban, a' gyermekek kath. neveltetése iránti biztosítás nélkül hely nem adatik. Így van ez, hogy más országokat elhall-gassak, egész Franciaországban, így Belgiumban, így Baviáriában, mint ezt teljes hitelességű próbákkal bizonyíthatni. Nem s z ó l o k északi Ameriká-ról, mellynek püspökei a' közelebb tartott baltimorei gyülekezethől ugyanilly érzéseket egész világ előtt nyilvánították. — Ha tehát más olly országokban, mellyek közönségesen mint a' szabadságnak, előrehaladásnak, csüggedhellen iparnak és a' szép mesterségeknek hazáik dicsőítettnek, a' kath. elvek köve-tése sem a' nyugalmat fel nem zaklatja, sem hátramadást, homályt, vagy felleget nem okoz, bizton vigasztalhatja magát a' t. n. vgye, hogy az illy ered-vényektől, ha más kártékony kezek konkolyt nem hintenek közbe, édes hazánk is mentve lesz. Ezekből méltóztatik a' t. n. vgye állallatni, mennyire egyezék meg a' kérdéses határozat a' kath. magyar anyasz. egyház törvényes helyzeté-vel, 's milly utasításokat sugaljon köteleességem érzete, hogy azokat jelen ál-láspontomról a' kormányom alatt levő lelkipásztorok elibe adjam. 19ik esz-tendeje foly, hogy az isteni gondviselés és a' felsőbb hatalom kegyelméből, 's megbizásából a' püspöki kormányt viselem, mind olly megyékben, a' mely-lyekben evang. polgártársinknak száma elég nevezetes. Ha valakinek közülök szeretetlenséggel, vagy békételenséggel terhére voltam, vagy igazságos pa-naszra okot szolgáltatam, álljon elő, megfelelek neki. De viszontag soha tenni nem fogom, hogy a' kath. sz. hit megőrzésében az anyasz. egyház 's az ő tör-vényei és szabályai védelmében, mikre t. i. sz. hivatalom által szorgoltatom, hanyagnak vagy hivatlennek találtsam; sőt inkább egészen magamévá te-szem sz. Hieronymusnak egyik ellenkezőjéhez intézett ezen mondását: in uno tibi consentire non possum, ut me catholicum non probem. Si ista causa discor-diae est: mori possum, tacere non possum. Ezekhez képest tehát utasítom a' lelkipásztorokat, hogy példái legyenek egyebeknek a' polgári törvények hűséges megtartásában; hogy szeretet lelkesítse valamin minden tetteiket, ugy házassági oktatásaikat is; igyekezzenek az apostol intése szerint, mennyire rajtok áll, mindenkkel, különösen más vallást követő polgártársinkkal bé-kességben élni. De tisztem és hivatásom szerint utasítom kell őket a' felől is, hogy az egy üdvözítő igaz hitet, mellynek szolgálj lettek, épen tartásák meg, a' kath. anyasz. egyház egységét megőrizték, 's attól sem egyébkör. sem hivataloskodásuk gyakorlatában ne távozzanak el. A' mikkel minthogy mi katolikusok senkinek sérelmet, hanem ön egyházi körünkben maradván, egye-dül elveink és üdvös szabályink szabad követhetését igaz és törvényes jogunknál fogva kívánjuk, biztosan reménylem, hogy a' te-kintetes n e m e s v á r m e g y e ebbeli igazságos kívánatunknak sem a' többször felhozott határozattal, sem egyéb másokkal akadályunkra nem lesz. Egyébiránt a' t. n. vmegyének a' papi személyekre nézve, még pedig egyházi hivataljok körében, ugy az egyházi és lelki dolgokra nézve magának tulajdoni-tott bíráskodását, valamint törvényesnek el nem ismérhetem, ugy az ellen, mint az egyházi hatóság világos sértése ellen, ezennel ünnepélyesen ovást teszek 's ellenmondok; többnyire pedig a' t. n. vgyének becses jóvoltába ajánlott, különös tisztelettel maradok a' t. n. vgyének, Esztergomban nov. 12kén 1840. kész köteles szolgálja Kopácsy József m. k. esztergami érsek. —

Nógrádmegyei Cserhát vidékén Ecség helység pórnépének lelkes ritka pél-dája nagy városiakra nézve is szívemelő tanulság. A' katonai sorsot huzandók-ban vének gyámjokat, nők férjüket, szüzek jegyesiket, gyermekek nemző 's táp-lalóikat vesztendők kesergének: de a' sors ellen panasz nem foly ajkukról. Ta-nács gyűl össze tervet munkáló: mikép lehetne önkéntes ujonczokat fogadni, 's a' korán könnyeztetek hű karjaik közt honn tartani? A' törv szép, de óriási gát ellenzi: pénztelen a' község 's a' törvény egyedül a' sorshuzandókat kötelezi köl-teni, 's így a' község egy negyvened részét; és még is az erény győz! Mind sze-gény, még is boldognép, mert minden kebel üdvöt rejt, mind emberbarát. Isteni ihlet tudatja velök, hogy egymásért születtek. A' fiútlan, mint az atya fut zálog-ra pénzt kölcsönvenni, özszerakosgat, 's köv. szerződés hozatik létre: 1) Minden sorsot huzandónak, vagy ha helyettest fogadhatni, a' fogadottnak fejenként 80 's így hétnek 560 p. f. zene, étel 's itatra 40 öszvesen 600 pengő főt ajánl háziadó-rovás után fizetni. 2) A' zálogokra kölcsönvett pénzt jövő tavaszhoz első nap-jaig napibéreikből lefizetik. 3) Jövedőrül is gondoskodólag bizonytalan számban állítandó ujonczaik fogadására minden eshető pénzbüntetést özszerakni 's

kamatozás által szaporítani, melly pénz ha elég nem leend, rovas szerinti fizetés által egészítették ki. A' hegedű erre megpendül, 's kis idő alatt fölös számban álla be ujoncz, vidor kedvvel és zászlókkal a' beavatás helyire száo, sőt más helységnek is szolgál a' fölösekből. Hol kissé előbb fájdalom csafarta, ott most hálát és áldást jelentő könyvek ragyognak mind a' fiatal, mind az agg szemeken.

Hirlevéltárczánkbul a' szombathelyi, győri, b. csabai, beszteczbányai 's tef. közleményt jövőre hagyjuk a' temesmegyei gyűlés határozatival együtt, ez utóbbiakból röviden említendő mindazáltal Zay Károly gr. urnak az ágostai hitvallás tanodáiban mutatkozó panszláv izgalmak elleni honfias buzgókodásai a' magyar nyelv, 's nemzetiség érdekei mellett, dicséretes törekvései ötletéből táblaliróvá leendő kineveztetése végett ajánlatása, 's a' megye rokon érzelmei felől Pest megye utjáni értesítése. — Nem különben a' hirszerint közelgő er-délyi országgyűlés miatt, Kraszna, Zaránd, Közép-Szolnok vármegyék, vala-mint Kővár vidéke tetteles visszacsatoltatásának minélelőbbi megrendelése vé-gett ő felségéhez felírás, 's a' megyei törvényhatóságokhoz ez ügy pártoltatása végett megkérendő levél határozatott. —

Spanyolország.

(Krisztina királyné és a' koronai javak.) A' legközelebbi cortesülésben többi közt az is szőnyegre fog kerülni, miszerint Krisztina királyné a' korona dísz tárgyainak nagy részét, magánytulajdon gyanánt, magával vivé 's Izabella királynénak csak olly csekélységet hagyott, hogy a' legutóbbi udvarlaton igen föltűnt szegénysége, holott köztudomásu, mikép a' spanyol korona rop-pant értékű gyémántoknak 's gyöngydíszszereknek volt birtokában, miket egy fejdelem sem sajátíthatott el. Ez ügy igen nagy botrányt szüle az országban 's tökéletes fölvilágosittatása minden esetre nagyérdékű leend. — Mondják, hogy a' kormány titkos egyetértésnek jöve nyomába, melly több őrségi katona és az ugynevezett harisnyátlanok vagyis zendülők közt létesült. E' felfödözés követ-keztében már több elfogatás történt. — Barcelonában a' nemzetország több oszt-álya süveget, republica jelképét, kezd viselni zászlójában, mi az ottani kor-mányszóságot nagy aggályba hozá. —

Anglia.

(Részletek a' koronahgnő keresztelteséről. Elegy.) London, febr. 12i-kén: „A' kis koronahgnő keresztelője febr. 10kén esti hetedfélkor rendkívüli pompával ment véghez a' trónteremben; a' trón helyét díszes oltár foglalá el, arany egyházi edényekkel díszesítve. A' diplomatakar tagjai közül leginkább ki-tűnt Eszterházy hg, gazdag magyar öltözetben, aranygyapjas renndel dísze-sítve. Az oltár fölött vörös bársonyon I. H. S. arany himzetű betűk ragyogtak. Az oltár előtt a' gyönyörű készületű keresztelési medence emelkedék, melly-nek közepe vízi lilimot képezett, 's ennek kelyhébe völt helyezve ezüst táiban a' keresztelési víz Jordán folyamból. Alrészében a' királyné, Albert hg 's ko-rona-hgnő czimerei valának személhetők. A' keresztelést a' canterburyi érsek végzé, a' yorki érsek, 's londoni és norwichi püspökök segédszolgálatá mel-lett. A' királyné gyémánt-fejdiszt viselt 's vállain a' térdszalagrendet; Albert hg tábornagi öltönyt 's térdszalag és Bathrend csillagát. Sussex hg gyöngél-kező egészsége daczára is megjelent; ott vala továbbá Cambridge hg és számos országnagy az egész teljes számu diplomatakarral. A' koronahgnő nevei Vik-tória, Adelaide, Maria, Luiza. A' keresztelést pompás lakoma követé, 's az asztal közepéről óriási sütemény tornyosult, melly Neptún kocsjában Brittan-niát ábrázolá, karjai közt a' kis koronahgnőt tartva; az egész sütemény író-s-vajból készült. — Az alsóházi ülésben 9ikén Kelly engedélyt kapott indítványt tehetni a' halálos büntetések eltörlesztésére. — A' felsőházban, a' lordkancel-lár gyöngélkedése miatt Shaftesbury gr. foglala helyet az elnöki gyapjuzsákon. — Cardigan pörét 16ikán a' peerkamra bizonyosan meg fogja kezdeni. —

Franciaország.

(Kamrafölösztatási hir. Elegy.) Paris, febr. 14ikén: „A' Temps hiteles forrás után bizonyosnak mondja, hogy a' ministerség a' kamarákat oct. 15ikén minden esetre fölösztatja; addig is azonban ugy intézkedék, hogy szükség ese-tén haladék nélkül életbe léptethesse e' rendszabályt. — Hire járt, mikép az angol kormány több ízben sürgeté már az angol francia kereskedési szerző-dés aláírását, mit a' Moniteur parisien merőben tagad, oda nyilatkozván, hogy az aláírás híhetőleg nem olly hamar fog megtörténni, mint azt sokan csupán azért rebesgetik, mivel megtörténését ohajtásik közé szeretik számíthatni. — Az auxerrei nemzetorséget kormányparancs fölösztatá, mi nem igen kellemes ha-tást szüle, mivel mindeddig semmi okot nem nyilvánított a' kormány, melly-nél fogva e' tette jogszerűségét a' közönség átláthatná. — 3 árkász csapat pa-rancsot kapott Algírba vitorlázásra. — A' doullensi politikai foglyok ismét szök-ni akartak; de ásásaikat még jókor felfödözé a' hatóság, 's merényöket du-gába dönté. — Az udvar több tánczvizigalmat adott már; de Lajos Fülöp arczá-ból annyira kitünő az aggály, hogy azzal tánczkezdvet nem igen egyeztetetni ösz-sze; leginkább a' külföldi viszonyok azok, mik őt annyira aggasztják. —

Oroszország.

Odesszai levelek szerint néhány georgiai faluban kiütött a' dögvész, mi-ért az odesszai és szebasztopoli hatóságok azonnal megtették a' szükséges intézkedést, és a' dögvészes falukat órvonallal köröztették. —

✕Oginsky grófot, ki Samogitiában szép jószágot bir, mint egy messze el-ágazott összeesküvés fejét elfogták és társaival együtt Pétervárba vitték. Jó-szágit katonák szállották meg 's az ottan talált nagy mennyiségű fegyvert és hadiszert Vilnába szállították.

Olaszország.

A' kölni érsek bibornokká leendő kineveztetése mindinkább nagyobb bi-zonyosságot nyer 's így az egyenetlenség a' porosz kormányval alkalmasint el fog intéztetni. — Az angol papság villongása is el van egyenlítve. A' ki-sebb rész t. i. ellene nyilatkozott azon kézi könyveknek, mellyeket egy vegyes biztosság olly czélbul készített, hogy az angol kormánytul allított elemi iskolákban vallás-különbség nélkül taníttassanak, a' papság nagyobb része pedig elfogadta azokat. E' dolog egész nyilvánossággal folyt 's Romában

épen az nem tetszett. — Az özvegy spanyol királyné Schweizba megy lakni Pargin várba a' genfi tó mellé, melyet már e' czélbul 8000 frankért több évre kibérelt. —

A' nem régen elhunyt Bonaparte Luczián legkisebb lánya apáczává lett. — D. Carlos szabadon bocsátatását mindenkép ki akarják Romában levő baráti a' francia kormánytul eszközteni. — Demidoff gr. viselete miatt a' moszka czár kijelenté sajnálkozását a' szent atyának. —

Roma, jan. 25. A' bordeauxi és lyoni érseket bibornokká nevezték. — A' régibb uralkodó ház hívei 21kén üllötték meg 16dik Lajos halála napját. — Azon római aszszonyságok, kik a' cholera által árvaságra jutott gyermekek nevelését magokra vállolák, jan. 27kén ezen nemes czélra tánczmulaságot adának. — Nápolyi levelek szerint, mint említők, a' záporzakadás a' gragnanoi szerencsétlenségen kívül Vietri faluhoz nem messze a' salerno országuton több kocsit utazóival együtt eltemetett a' sziklaomlás. Az árvíz mindenfelé rettentő pusztítást tett. A' két szicziiai királyságban 1839ben 227,702. egyedbe oltottak himlőt. —

Schweiz.

Bern, febr. 4 A' főhely nem sokára össze fogja hini az országgyűlést, hol Aargau megye tettét a' kolostorok eltörlése ügyében nehezen fogják kárhóztatni, mert ha a' követek többsége az ellen nyilatkoznék is, a' nép már régóta jóváhagyta Aargau léptét, Schweizban pedig mindenkor figyelemmel szoktak lenni a' népgondolkozásra. Az mindazáltal, hogy külföldről ovást tesznek a' kolostorok eltörlésztése ellen, igen hihető. —

Bombelles gr. febr. 8kán nyújtá be az ausztriai kormány nevében értesítvényét, mellyben nem egyenesen a' kolostorok eltörlése ellen van tve az ovás, hanem csak minden olyt tett ellen, mi által az ausztriai császár őseiül maradt javak vagy alapítványok más czélra fordítatnak, mint mire azt az alapító rendelte; e' mellett az aargau kormányt felelőssé teszi a' habsburgi grófi sirbolt, családi emlékek és irományok bolygatásáért és elrontásáért. Ez ovásban nincs ugyan világosan kimondva, de czélzás van rá, hogy a' császárt ezen kolostorok természetes védje gyanánt kell tartani. —

(Nézetek Schweiz jelen állapotjáról) Rossi prot. 's francia pair köv. megjegyzést teszen Schweiz jelen állapotjáról: „Schweiz régi intézvényével hasonlít egy rozsz töltésű folyóvízhez. A' víz most ide, majd oda szalad. A' pártok mindent mernek, mivel semmi hatalom nincs felettük. A' főhely, a' mint tud, segít ugyan a' bajon, de néha kormánycsínyhez kell folyamodnia, hogy a' rendet fentarthassa. Schweiz egész ereje szokásiban, vezetességiben és községiben fekszik. Az hogy vétke nincs, erőssé teszi, demokratai felekezetekre szakadozva pedig, nagy város és nagy gazdagság nélkül, meglehetősen ment minden személyes befolyástul. Igaz hogy egyik vagy másik markába zárva tartja községét, de más fél órányira falujától már senki sem ismeri; 's megeléghet vele, ha befolyása annyira ér, mennyire a' falu tornya vet árnyékot. A' szétágozásnak meg van ugyan a' maga rozsz, de meg van jó oldala is. Ha a' jó ott lassan halad, a' rozszul is épen azt mondhatni, ott minden helybeli, még a' zivatar is. 1830. óta husz zendülés volt Schweizban, a' nélkül hogy maga Schweiz egy pillanatig is felzendült volna.“ — Az Aargauban eltörlött kolostorok értéke összesen 6,546,968 ftra rug. —

Khina és Keletindia.

Makao, nov. 3. Elliot hajóvezér még mindig Csuzan előtt horgonyoz. Csuzan sziget levegője nagyon egészségtelen, a' kiszállott 3650 ember közül csak 2036 tehet szolgálatot, ezt azonban nagy részint a' táplálék rosaságának is tulajdoníthatni, mert a' katonák csak igen ritkán kapnak fris húst, mivel a' mit Angliából hat hónap alatt oda szállítanak, félíg meddig az utban elromlik. E' szerint Indiából czélszerűbb lenne a' hajóhadat élelemmel látni el, mert innen Csuzanba szállíthatani azt 40 nap alatt. — Lin főbiztos hivatalából letétezt. Lin a' császárhoz intézett nyilatkozványában megismeri maga gyarlóságát 's kéri a' császár kegyelmét, mivel ezélja jó volt. Ő nem rablotta el az angoloktul a' mákonyt, hanem Elliot kap. maga kérte annak lefoglaltatására, 's abbéli levele most is kezei közt van. Az angol hadsereg, ugymond, Lin, erősebb 's jobb fenytékü, mint a' khinai, de halogatás által megtörhetni, 's kényszeríthetni azt Csuzan sziget elhagyására. Anglia bele markolt minden nép kereskedésibe, miért azokkal vizsgálkodásba esik, 's ő ajánlja a' császárnak, hogy ne engedjen a' barbároknek, mert minél többet enged, annál többet kívánnak. Innen sokan azt hiszik, hogy a' khinai kormány csak időt akar nyerni az angolok hitegetésével. Makaoba Samarang angol hadi hajó a' délamerikai tengerről megérkezett, oda még más két hadihajót is várnak, 's így a' khinaiak ellen fordított hajóhad, a' gőzösöket ide nem számítván, 20 hajóbul áll. — Nussir khant, kit az angolok khelati bitorlónak neveznek, a' bombayi egyik hadosztály Kotriaknál tetemesül megverte. — Hir szerint Nepal Khinával alkuban van az angolok ellen, 's már 4—5000 nepali sikon is áll. — Birmai levél szerint egy francia hivatalos személy kormánya bizományival Avába megérkezett. — Indiában nincsenek megeléghülve Elliot munkátlanságával, jobb lenne a' helyett, ugymond, mig Csuzanban betegség által hagyja elveszni katonáit, erőteljesen lépne föl 's fegyveres kézzel csikarná ki a' gyáva khinai udvartól és pulya néptől, mit csüresavaró alkudozás utján nehezen fog elérhetni. Magányos levelek szerint Elliot maga is megvallja, hogy a' khinaiak csak időt akarnak nyerni, de utasítása ugymond olyan az anyaországtul, hogy elhátározottan nem léphet föl. Bethune kap. ki a' chinai partokat megvizsgálni ki volt küldve, Csuzanba szerencsésen visszaérkezett. A' Tantsiang vizén Nanking közlekedés, és szerinte gőzöskén katonaságot lehetne Nanking elfoglalására szállítani, 's az által a' közlekedést a' nagy csatornán, melly a' birodalom szivere, megszakítani. Utjában mindenütt környezték a' khinai csolnakok, de a' mint egy bombát röpitettek közükbe, azonnal szét szaladtak. A' partokon sok helyen sánczolnak. — Hir szerint a' khinaiak tanácsot kértek az iránt két amerikai hajótul: mint tehetnék hajóhadjokat jó karba? —

Kabulbol az angol portéka egészen kiszorította a' moszka készitvényét. Csuzani levél szerint Elliot maga is kijelenti, hogy a' bekövetkező egyezkedéstül nem várja a' khinai kérdés eldöntését, makaói levelek pedig nov. 5-rül ujra a' háboru elkezdését várják. —

Nepal szemmel - tartására három angol ezred küldetett, melly szükség esetén szaporíttatni fog. — Kelat már Nussir khán megveretése előtt meghódolt 's erős angol őrsereg van benne. — A' francia követ kereskedési szerződés - kötés végett ment Birmába. Bármi angolok, így szól egyik lapjok, sok vért és pénzt pazarlottunk már a' birmanok megaláztatásukra, még sem tudtunk arra menni, hogy ő aranylábú fölsége az angol képviselőt megismerte volna. Majd meglátjuk, mire megyen a' francia kormány ajándékival, mellyet egy francia fregát is támogat, melly már Rangunhoz megérkezett. Egyébíránt Thavady király csendesesen viseli magát. — Hir szerint az angolok tavaszkor Herat ellen táborat járandnak. — Perzsiában semmiben sem boldogulhatott a' francia követség; az most egészen moszka befolyás alatt áll. — A' bombayi kormány rendezett gőzhajózást és havonkinti posta-közlekedést állítand az Indus vizén. E' végett több hajó Ferozeporeig evezend, melly 1200 mföldre esik a' tengertül. Ezen vállalat felnyitja majd Pendsabot az angol kereskedés előtt, 's igen megkönnyítendi a' portékaszállítást Afghanistanba és Bokharába. — A' társaság igazgatósága Londonban dologhoz értő embereket küldött Keletindia a' pamuttenyésztés tökéletesbitésire, de e' dologban a' Bombay - Times szerint, majd csak akkor ér czélt, ha mind a' három kormánykerületben megengedi az európaiaknak a' fekvő birtok - szerzést. Ceylon ez üdvös engedélynek köszöni virágzását. — A' mozambiquei portugál kormányzó több spanyol rabszolgakereskedő hajót letartóztatott. —

Németország.

A' stettini városhatóság legfelsőbb helyről parancsot kapott, miszerint ülést ezután nyílt ajtóknál tartsa, hogy így a' polgároknak alkalmok legyen a' város dolgairul bővebb isméretet szerezni 's képviselőik felett ellenörködni. — Az isméretes Rückert Frigyes költőnek a' bajor király nevezetes évdijon kívül szép ajándékot is adott. — Drezdában jövedelem-biztosító intézet lépett életbe. — A' porosz király Brandenburg, Pommern, Preussen, Posen, Szilézia, Sachsen és Westphalia tartományi gyűlését febr. 28ra rendelte. — Göthe Egmontját 1819 óta jan. 20kán adák először a' berlini színpadon, de belőle kihagyák mind azt, mi különös emlékezőkre gyulaszthatta volna e' közönséget, minden olytat azonban még sem hagyhatának ki, 's a' közönség elég okos volt az olly helyeket különösen ki nem emelni. Reményljük, hogy rövid idő mulva Egmontot maga valóságában látandjuk színpadunkon 's Tell Vilmos, és a' „Haramiak“ is felkerülnek. — Bajor-és Szászország szerződésre léptek Lipcse és Nürnberg közt fölláttandó vasutra nézve. — Regensburg táján a' Duna áradása nagy pusztítást tett. — Darmstadtban Gagern báró indítványt tett, miszerint a' kamra keresné meg a' kormányt, hogy a' Szyriában és Kréta szigetén lakó keresztényeket minden töle telhető módon ótalmazza. — A' Rajna környékén és Westphaliában a' porosz hadi erő jelenleg 91ezer 536 főbul áll. — Poroszország jövedelme 1838ban 52,681,000 tallér volt, a' kiadás 50,358,000 tr. egyenes adóbul bejött 18,403,000 tr, mellékesbul a' sóval együtt 25,750,000 tr. — Kasselben 's Bremában szinte nagy kárt tett a' vízáradás. — Uj Strelitzben a' nemesség és katonaság ismétli garázdálkodása következtiben ótalmért 's igazságszolgáltatásért folyamodott a' polgárság a' nhghez. —

Drezdát és Prágát vasuttal szándékoznak összekötni. — A' sigmaringeni kolostorbul, mellyet különben a' bennelevő nénék halálíg nem szüntettek volna meg, az apáczák önkint kiköltöztek, miért éventként 400 fnyi nyugdíjt kapnak, mellyet tetszésök szerint akárhol elkölthetnek. A' kolostor jószágát jötekony czélokra fordítják. —

Darmstadtban Gagern b. indítványt tön, miszerint a' kamra keresse meg a' kormányt, hogy az állandó biztosságot nevezzen ki, melly a' kivándorlást szemmel tartsa, a' kivándorlókat tanácsal segítse, 's mennyire hatása engedi, azoknak a' külföldi kormányok ótalmát biztossítsa 's ott is folyvást pártolja. — Lipcseben 120 könyvnyomó intézetben 10 gyors sajtóval 614 szedő és nyomtató foglalatos; Stuttgartban pedig 26 könyvnyomó intézetnél 121 sajtó 's 30 gyors sajtó mellett 605 ember, mi azt mutatja, hogy Stuttgartban sokkal többet nyomnak, mint Lipcseben. Könyvnyomóintézet van Lipcseben 10, Stuttgartban pedig 22,46 sajtóval. — Sedlniczki gr. boroszai püspök lemondott hivataláról. — Bajorországban legfelsőbb rendelet következtiben a' hadsereg kiegészítésire febr. 15kén kezdik el a' katona-állítást és martius 6ig be is végzik, A' főlebbviteli főtörvényszék tekintetbe vevén, milly káros befolyásu a' pálinka a' nép erkölcsére 's jó rendre, a' rajná-inneni kerületekben, az ellen megteendü a' szükséges intézkedést. — Jan. 24kén két diák párbajt vitt, 's az első pisztolylövésre egyik halálos sebet kapott 's 12 óra mulva megis halt. — A' bajor király 2000 ftoat adott a' dunaáradás által megkárosultak fölségelésire. — Straubing körül igen rettegnek a' dunaáradástól, mert a' legöregebb ember emlékezetire sem volt anyyi hó az erdőken, mint e' télen. Englmr faluban csak a' házak kéményi látszanak ki a' hófuvatagból. Ha hirtelen olvad el a' hó, olly árvíz lesz, minőre még ember azon tájon nem emlékezik. Ettül azonban a' magyar dunamellék, a' folyam mostani alacsony állása mellett, mit sem félhet. — M. Frankfurti természetvizsgálók társaságában meghasonlás támadt a' tagok közt, azonban ez alkalmasint megszünik az egyenlő szavazási jog megadása által. —

Gabonaár: Febr. 26kán: tisztabuza: 190—166; kétszeres: 154—150; rozs: 134—130; árpa: 108—100; zab: 88—86; Köleskása 220; kukorica: 112—104. pesti. m. v. garas. —

Dunavizallás febr. 26kán: 11' 5" 6" a' zerus felett.
Pénzkelet Bécs febr. 24kén 5pCtes status kötel. 105¹/₁₆; 4pCtes. 98⁷/₈; 3pCtes: 78 1839ki kölesön: 272¹/₂;